

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

806

Vragen van het lid **Slootwet** (CDA) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *een flinke groei van het aantal mensen dat een beroep moet gaan doen op voedselbanken* (ingezonden 25 augustus 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Van 't Wout** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 16 november 2020).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Zorgen bij Voedselbank: aantal klanten stijgt, aanbod voedsel slinkt»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u het beeld dat steeds meer voedselbanken moeite hebben om van (lokale) supermarkten voedsel te ontvangen, omdat steeds meer winkelformules producten verkopen, die tegen de houdbaarheidsdatum aan zitten, tegen een goedkopere prijs?

Antwoord 2

Ja, na de zomer heeft Voedselbanken Nederland het signaal gedeeld dat steeds meer voedselbanken te maken krijgen met een teruglopend voedselaanbod van lokale supermarkten. Supermarkten zetten zich met succes in om verspilling van voedsel te beperken door bijvoorbeeld tegen gereduceerd tarief producten te verkopen die nog beperkt houdbaar zijn.

Vraag 3

Klopt het dat het succes van supermarkten in het bestrijden van voedselverspilling als keerzijde heeft dat ze minder voedsel kunnen schenken aan voedselbanken?

¹ <https://www.bd.nl/tilburg-e-o/zorgen-bij-voedselbank-aantal-klanten-stijgt-aanbod-voedsel-slinkt~a87c7697/>

Antwoord 3

Het is positief dat de aanpak van voedselverspilling, ook door supermarkten, vruchten afwerpt, maar het heeft inderdaad mogelijk tot gevolg dat lokale voedselbanken te maken hebben of krijgen met een teruglopend voedselaanbod.

Vraag 4

Deelt u de zorg dat door de economische gevolgen van de coronapandemie steeds meer mensen, door bijvoorbeeld het verlies van werk of opdrachten, in de komende maanden een beroep gaan doen op voedselbanken?

Antwoord 4

Deze zorg deel ik. Voedselbanken Nederland heeft in de zomer haar zorgen gedeeld over een verwachte toename van het aantal klanten door de gevolgen van de coronacrisis. Het kabinet zet zich, samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties in om financiële problemen van burgers en bedrijven zoveel mogelijk te voorkomen en terug te dringen. Helaas kunnen problemen niet altijd worden voorkomen. Het is van belang dat voedselbanken hun belangrijke functie ook voor deze groep kunnen vervullen.

Vraag 5

Hoeveel van de vier miljoen euro subsidie die het kabinet beschikbaar heeft gesteld aan voedselbanken is ondertussen al gebruikt?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 6.

Vraag 6

Is deze vier miljoen euro voldoende om de voedselbanken te ondersteunen, gezien de ontwikkeling dat het klantenaantal met 8,5% is toegenomen ten opzichte van 30 juni 2019?

Antwoord 6

Het kabinet stelde dit voorjaar vier miljoen euro beschikbaar als vangnet voor het calamiteitenfonds van Voedselbanken Nederland (VBNL), voor het geval dit fonds op enig moment ontoereikend is om corona-gerelateerde kosten van voedselbanken te kunnen betalen. Tot op heden zijn de middelen in het calamiteitenfonds toereikend voor het leveren van de benodigde steun aan de voedselbanken en is er nog geen aanspraak gemaakt op de beschikbaar gestelde vangnet middelen.

In de brief die ik heden, mede namens de Minister van LNV aan uw Kamer heb aangeboden over ondersteuning voedselbanken, geef ik aan dat het kabinet bereid is om de eerder toegekende vier miljoen euro subsidie als vangnet in te zetten voor bredere ondersteuning van de voedselbanken om te voorkomen dat op enig moment onvoldoende voedsel voor voedselbanken beschikbaar is.

Vraag 7

Klopt het dat de omzet van supermarkten fors is gestegen als gevolg van de coronapandemie?

Antwoord 7

Uit voorlopige cijfers van het CBS blijkt inderdaad dat de omzet van supermarkten in de eerste helft van 2020 is toegenomen ten opzichte van een jaar eerder. Vooral in maart was er sprake van een forse toename, toen lag de supermarkt omzet 13,1 procent hoger dan het jaar ervoor. Na maart zwakte de omzettoename wel weer wat af.

Vraag 8

Bent u bereid om op korte termijn in gesprek te gaan met de supermarkten om te kijken op welke wijze de supermarkten een deel van de omzetsijging kunnen aanwenden om de voedselbanken te ondersteunen?

Antwoord 8

Supermarkten werken al samen met voedselbanken en zetten regelmatig acties op om voedselbanken te ondersteunen. Het is aan supermarkten zelf om te bekijken of en op welke manier zij voedselbanken (aanvullend) willen ondersteunen.

Daarnaast heeft het kabinet in de brief over ondersteuning voedselbanken aangegeven op korte termijn in gesprek nader in gesprek te gaan met Voedselbanken Nederland, partijen in de voedselketen en gemeenten over de situatie van de voedselbanken en de mogelijkheden om hen te ondersteunen.

Vraag 9

Klopt het dat Nederland een beroep kan doen op het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) om de voedselbanken in de periode 2021–2027 te ondersteunen?

Antwoord 9

Zie het antwoord op vraag 10.

Vraag 10

Is het kabinet bereid een beroep te doen op het FEAD om voedselbanken in Nederland te ondersteunen? Zo nee, waarom niet? Wanneer het kabinet ervoor kiest om wel een beroep te doen op het FEAD om de voedselbanken in Nederland te ondersteunen, welk bedrag zou Nederland dan maximaal uit dit Fonds kunnen ontvangen?

Antwoord 10

De nieuwe programmeringsperiode voor de periode 2021–2027 bundelt verschillende sociale fondsen in het zogenaamde ESF+ met daarin onder meer het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het voormalige Europees Fonds voor Meest Behoeftigen (FEAD). In de brief over ondersteuning voedselbanken heeft het kabinet uitgesproken bereid te zijn om de minimale 2 procent van de voor Nederland beschikbare middelen uit het ESF+ die ten behoeve moet komen van de meest behoeftigen doelgroep in te zetten voor ondersteuning van de voedselbanken.

De Europese Commissie heeft voor het ESF+ een budget voor Nederland van ongeveer 414 miljoen euro voorgesteld. Definitieve zekerheid over dit bedrag en over de minimale inzet van 2% (circa 8 miljoen euro) voor de doelgroep van meest behoeftigen kan pas worden gegeven wanneer er een definitief onderhandelingsresultaat is op de Europese regelgeving met betrekking tot het ESF+.

Vraag 11

Wilt u deze vragen voor Prinsjesdag beantwoorden?

Antwoord 11

Dit is helaas niet mogelijk gebleken.